

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

GEOGRAFIE V1

NOVEMBER 2010

PUNTE: 300

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 14 bladsye en 'n 17 bladsy-bylae.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER vrae.
2. Beantwoord ENIGE DRIE vrae van 100 punte elk.
3. ALLE diagramme is in die BYLAE ingesluit.
4. Nommer AL jou antwoorde in die MIDDEL van die reël.
5. Laat 'n reël oop tussen onderafdelings van vrae wat beantwoord word.
6. Begin elke vraag boaan die begin van 'n NUWE bladsy.
7. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.
8. MOENIE in die kantlyne van jou ANTWOORDEBOEK skryf nie.
9. OMKRING die nommers van die vrae wat jy beantwoord het op die voorblad van jou ANTWOORDEBOEK.
10. Waar moontlik, illustreer jou antwoorde met benoemde diagramme.
11. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: KLIMAAT EN WEER, FLUVIALE PROSESSE EN STRUKTUURLANDVORME

Beantwoord ten minste EEN vraag uit hierdie afdeling.

VRAAG 1

- 1.1 Verwys na FIGUUR 1.1 wat globale lugdruk- en windstelsels aantoon. Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A – D) langs die vraagnommer (1.1.1 – 1.1.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, byvoorbeeld 1.1.6. A.

1.1.1 FIGUUR 1.1 illustreer ... sirkulasie.

- A primêre
- B sekondêre
- C tersiêre
- D bo-lug-

1.1.2 Konvergensie kom in hierdie gebied voor om die ITKS te vorm:

- A **W**
- B **X**
- C **Y**
- D **Z**

1.1.3 Die weste- en poolwinde konvergeer hier om die poolfront te vorm:

- A **W**
- B **X**
- C **Y**
- D **Z**

1.1.4 Die noordwestewinde divergeer vanaf hierdie hoogdrukgordeel:

- A **W**
- B **X**
- C **Y**
- D **Z**

1.1.5 Hierdie gebied word met die ontstaan van die oostelike poolwinde geassosieer:

- A **W**
- B **X**
- C **Y**
- D **Z**

(5 x 2) (10)

- 1.2 Verwys na FIGUUR 1.2 wat 'n rivierstelsel aantoon. Voltooi die volgende deur die ontbrekende woord(e) neer te skryf. Kies uit die lys hieronder en skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommer (1.2.1 – 1.2.5) in die ANTWOORDEBOEK neer.

samevloeiing; oorsprong; tussenstroomgebied (interfluviale rif); opvangs; dendrities; riviermond; tralie; waterskeiding

1.2.1 ...	A gedeelte van 'n dreineerbekken wat 'n rivier van water voorsien
1.2.2 ...	B plek waar twee of meer strome ontmoet
1.2.3 ...	C hoogliggende gebied wat twee strome in dieselfde dreineerbekken van mekaar skei
1.2.4 ...	D hoogliggende gebied wat die grens van 'n dreineerbekken vorm
1.2.5 ...	E dreineerpatroon wat by E ontwikkel het

(5 x 2) (10)

- 1.3 Bestudeer die inligting oor tropiese sikloon Fanele in FIGUUR 1.3 en beantwoord die vrae wat volg.

- 1.3.1 Noem EEN toestand wat die aanvanklike ontstaan van tropiese sikloon Fanele bevorder het. (1 x 2) (2)
- 1.3.2 Gee EEN bewys vanaf die satellietbeeld wat aandui dat tropiese sikloon Fanele in die volwasse stadium van ontwikkeling is. (1 x 2) (2)
- 1.3.3 Waarom beweeg tropiese sikloon Fanele gewoonlik van oos na wes? (1 x 2) (2)
- 1.3.4 Verduidelik waarom tropiese sikloon Fanele verswak wanneer dit oor die suidelike hooglande van Madagaskar beweeg. (2 x 2) (4)
- 1.3.5 Hoe lank het tropiese sikloon Fanele geduur? (1 x 2) (2)
- 1.3.6 Gee TWEE redes waarom die impak van tropiese siklone op menselebens erger in ontwikkelende as in ontwikkelde lande is. (2 x 2) (4)

- 1.4 Verwys na die bronmateriaal in FIGUUR 1.4 wat op die klimaatsberaad, wat in Kopenhagen gehou is, gebaseer is.

- 1.4.1 Noem die kweekhuisgas wat in Spotprent **A** in die stedelike omgewing vrygestel word. (1 x 2) (2)
- 1.4.2 Behalwe nywerheidsaktiwiteite, verduidelik TWEE ander faktore wat tot hoë temperature in stedelike omgewings bydra. (2 x 2) (4)
- 1.4.3 Identifiseer die kweekhuisgas wat met landbou-aktiwiteite (Spotprent **B**) verband hou, wat in die atmosfeer vrygestel word. (1 x 2) (2)

- 1.4.4 Ernstiger oorstromings is 'n indirekte gevolg van verhoogde kweekhuysgasse in die atmosfeer. Noem TWEE negatiewe gevolge van oorstromings op landbou-aktiwiteite. (2 x 2) (4)
- 1.4.5 Omgewingsgroepe was nie gelukkig met van die besluite oor aardverwarming wat by die Kopenhagen Klimaatsberaad geneem is nie. Met verwysing na Spotprent **D**, skryf 'n enkele paragraaf (nie meer as 12 reëls nie) en bespreek moontlike oplossings wat afgevaardigdes van ontwikkelende lande sou kon voorstel om aardverwarming te verminder. (6 x 2) (12)
- 1.5 FIGUUR 1.5 bevat inligting oor 'n tipe massabeweging (modderstorting).
- 1.5.1 Watter bewys in die skets toon dat 'n modderstorting plaasgevind het? (1 x 2) (2)
- 1.5.2 Hoe was tifofoon Morakot verantwoordelik vir die begin van die modderstorting in Taiwan? (1 x 2) (2)
- 1.5.3 Noem die ekonomiese impak van massabewegings op klein dorpieë soos die een in Taiwan. (2 x 2) (4)
- 1.5.4 Stel TWEE maniere voor waarop mense verantwoordelik is vir die ontstaan van massabewegings. (2 x 2) (4)
- 1.5.5 Verduidelik enige TWEE voorkomende maatreëls wat mense in plek kan stel voordat hellings vir ontwikkeling gebruik word. (2 x 2) (4)
- 1.6 Verwys na FIGUUR 1.6 wat 'n rivierstelsel en sy vloeihidrogram toon.
- 1.6.1 Wat is 'n *rivierstelsel*? (1 x 2) (2)
- 1.6.2 Verduidelik hoe die volgende faktore die hoeveelheid water (afloop) wat in die stroom vloei, beïnvloed:
- (a) Niedeurlatende rots (1 x 2) (2)
- (b) Digte plantegroei (1 x 2) (2)
- 1.6.3 Bepaal die stroomorde by punt **X** waar die stroom uit die dreineerbekken vloei. (1 x 2) (2)
- 1.6.4 Watter bewys stel voor dat dit 'n superponerende stroom is? (1 x 2) (2)
- 1.6.5 Gee die vertragingstyd op die vloeihidrogram. (1 x 2) (2)
- 1.6.6 Die voorgestelde ontwikkeling van 'n nuwe stedelike nedersetting langs die stroom sal die vloeikenmerke van die stroom beïnvloed. Skryf 'n enkele paragraaf (nie meer as 12 reëls nie) en beskryf, met redes, hoe die voorgestelde stedelike ontwikkeling langs die stroom die vertragingstyd en die vloedpiek in die vloeihidrogram aangedui, sal verander. (6 x 2) (12)

[100]

VRAAG 2

- 2.1 Verwys na FIGUUR 2.1 wat die drie-selrangskikking van atmosferiese sirkulasie aantoon. Pas elke stelling hieronder by die Hadley-/tropiese, Ferrel-/middelbreedte- of polêre sel.
- 2.1.1 Konvergensie van lug op die oppervlak veroorsaak opheffing druk by die ewenaar.
- 2.1.2 Kom voor tussen 60° – 90° N van die ewenaar.
- 2.1.3 Lug in die boonste lae van die atmosfeer word verhit soos wat dit na die ewenaar toe beweeg.
- 2.1.4 Hierdie is 'n sirkulasiesel wat as gevolg van hitte ontstaan.
- 2.1.5 Ontwikkel aan die noordekant van die poolfront. (5 x 2) (10)
- 2.2 Bestudeer FIGUUR 2.2 wat 'n foto van 'n gedeelte van 'n rivier toon. Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A – D) langs die vraagnommer (2.2.1 – 2.2.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, byvoorbeeld 2.2.6 A.
- 2.2.1 Die verskynsel gemerk **Y**, is 'n ...
- A stootoewer.
 - B gly-oewer.
 - C hoefystermeer.
 - D duikhelling.
- 2.2.2 Die gedeelte van die rivier in die foto is in die ... -loop.
- A bo
 - B middel
 - C benede
 - D basis
- 2.2.3 Tydens 'n oorstroming sal die rivier waarskynlik by punt **Z** deurbreek om 'n ... te vorm.
- A stroomversnelling
 - B hoefystermeer
 - C rivierkronkel/meander
 - D vloedvlakte
- 2.2.4 Die rivier wat in hierdie foto getoon word, vloei regdeur die jaar en word daarom 'n ... rivier genoem.
- A episodiese
 - B permanente/standhoudende
 - C seisoenale
 - D periodiese

- 2.2.5 Die rivier in hierdie foto getoon, toon 'n ... stroomkanaalpatroon aan.
- A dendritiese
B gevlegde
C rotsbeheerde
D kronkelende (5 x 2) (10)
- 2.3 Verwys na die sinoptiese weerkaart in FIGUUR 2.3 en beantwoord die volgende vrae.
- 2.3.1 Identifiseer die laagdrukssel gemerk **A**. (1 x 2) (2)
- 2.3.2 Dui aan waarom die oppervlakwinde wat uit sel **B** divergeer, droog en koud is. (1 x 2) (2)
- 2.3.3 Watter van die middelbreedte-siklone, gemerk **C** of **D**, het eerste ontwikkel? (1 x 2) (2)
- 2.3.4 Gee EEN rede vir jou antwoord op VRAAG 2.3.3. (1 x 2) (2)
- 2.3.5 Gee die begrip wat gebruik word om 'n reeks middelbreedte-siklone, wat kort opmekaar volg, te beskryf. (1 x 2) (2)
- 2.3.6 Noem TWEE gevolge van middelbreedte-siklone op die landbou in die Suidwes-kaap. (2 x 2) (4)
- 2.3.7 Wat sal met laagdrukssel **A** gebeur indien middelbreedte-sikloon **C** verder ooswaarts beweeg? (1 x 2) (2)
- 2.4 Verwys na FIGUUR 2.4 wat die ontwikkeling van die Suid-Afrikaanse bergwind aantoon. Sterk daling oor die plato van Suid-Afrika het 'n goed ontwikkelde hoogdrukssel oor die binneland tot gevolg, wat tot spesifieke weersomstandighede daar aanleiding sal gee.
- 2.4.1 Noem die hoogdrukssel, sigbaar in FIGUUR 2.4, wat as gevolg van dalende lug oor die plato ontwikkel. (1 x 2) (2)
- 2.4.2 Hoe beïnvloed die bergwind die weer langs die suidooskus van Suid-Afrika? (2 x 2) (4)
- 2.4.3 Noem die omgewingsgevaar wat met die ontwikkeling van bergwinde geassosieer word. (1 x 2) (2)
- 2.4.4 Noem EEN moontlike maatreël wat ingestel kan word om die impak van die omgewingsgevaar, wat in VRAAG 2.4.3 genoem is, te verminder. (1 x 2) (2)
- 2.4.5 Gedurende watter seisoen beïnvloed bergwinde gewoonlik die weer langs die suidooskus van Suid-Afrika? (1 x 2) (2)

- 2.4.6 Die hoogdrukseel oor die binneland kan tot droogtes aanleiding gee wat 'n algemene klimaatsramp in groot gedeeltes van Suid-Afrika is. Skryf 'n enkele paragraaf (nie meer as 12 reëls nie) waarin jy die gevolge van droogtes in Suid-Afrika evalueer. Verwys na die die omgewing en ekonomiese aktiwiteite in jou antwoord: (6 x 2) (12)
- 2.5 FIGUUR 2.5 illustreer 'n strukturele landskap wat kenmerkend van die Karoo is.
- 2.5.1 Identifiseer landvorms **P** en **Q** onderskeidelik. (2 x 2) (4)
- 2.5.2 Watter bewys in FIGUUR 2.5 dui aan dat landvorms **P** en **Q** uit dieselfde landvorm wat voorheen bestaan het, ontwikkel het? (1 x 2) (2)
- 2.5.3 Watter rotstipe in FIGUUR 2.5 bied die meeste weerstand teen erosie? (1 x 2) (2)
- 2.5.4 Gee EEN rede vir jou antwoord op VRAAG 2.5.3. (1 x 2) (2)
- 2.5.5 Beskryf kortliks hoe landvorm **P** in landvorm **Q** sal verander. (3 x 2) (6)
- 2.6 FIGUUR 2.6 illustreer die konsep van stroomroof.
- 2.6.1 Noem EEN faktor wat daartoe aanleiding kon gee dat die Bergrivier deur die waterskeiding kon erodeer om die Kortrivier te roof. (1 x 2) (2)
- 2.6.2 Noem TWEE kenmerke van stroomroof wat by punt **X** kan ontwikkel. (2 x 2) (4)
- 2.6.3 Waarom word daar na die onthoofde stroom (Kortrivier), in skets **B**, as 'n verarmde stroom verwys? (1 x 2) (2)
- 2.6.4 Noem TWEE gevolge wat stroomroof op die rowerstroom (Bergrivier) in skets **B** het. (2 x 2) (4)
- 2.6.5 Skryf 'n enkele paragraaf (nie meer as 12 reëls nie) waarin jy 'n gedetailleerde verslag gee van hoe stroomroof menslike aktiwiteite langs die Kort- en Bergriviere onderskeidelik beïnvloed. (6 x 2) (12)
- [100]**

AFDELING B: MENSEN EN PLEKKE: LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTINGS, MENSEN EN HULLE BEHOEFTE

Beantwoord ten minste EEN vraag uit hierdie afdeling.

VRAAG 3

3.1 Verwys na FIGUUR 3.1 wat nedersettingspatrone illustreer. Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Kies die antwoord en skryf slegs 'waar' of 'onwaar' langs die vraagnommer (3.1.1 – 3.1.5) in die ANTWOORDEBOEK neer.

3.1.1 FIGUUR 3.1 illustreer stedelike nedersettings.

3.1.2 **C** het 'n lineêre vorm ontwikkel.

3.1.3 **B** verteenwoordig geïsoleerde plaasopstalle.

3.1.4 **A** toon 'n verspreide/geïsoleerde patroon.

3.1.5 **D** toon 'n onreëlmatig verspreide patroon. (5 x 2) (10)

3.2 Kies 'n stelling uit KOLOM B om by 'n begrip in KOLOM A te pas. Skryf slegs die letter (A – G) langs die vraagnommer (3.2.1 – 3.2.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, byvoorbeeld 3.2.6 H.

KOLOM A		KOLOM B
3.2.1	Bruto binnelandse produk	A waarde toegevoeg tot grondstowwe
3.2.2	Tersiêre aktiwiteit	B maatskappy wat winkels in verskillende lande het
3.2.3	Informele sektor	C verskaffing van dienste
3.2.4	Handelsbalans	D waarde van alle goedere en dienste wat in een jaar in 'n land vervaardig is
3.2.5	Multi-nasionale korporasie	E waarde van alle voltooide goedere en dienste wat deur 'n land se permanente inwoners in een jaar vervaardig is
		F die handel wat besighede behels wat nie by die regering geregistreer is nie en wat persele onwettig beset
		G die verskil in waarde tussen 'n land se invoere en uitvoere

(5 x 2) (10)

- 3.3 Vinnige stedelike uitbreiding het 'n reuse-impak (invloed) op groot stede in Suid-Afrika gehad. Verwys na FIGUUR 3.3 wat op die proses van verstedeliking gebaseer is.
- 3.3.1 Definieer die begrip *stedelike uitbreiding*. (1 x 2) (2)
- 3.3.2 Watter boodskap probeer die spotprenttekenaar aan ons oordra oor die uitbreiding van stede? (1 x 2) (2)
- 3.3.3 Wat verstaan jy onder die begrip *megalopolis*? (1 x 2) (2)
- 3.3.4 Gee die geografiese begrip wat gebruik word om die ongekontroleerde uitbreiding van woongebiede aan die buitewyke van 'n stadsgebied te beskryf. (1 x 2) (2)
- 3.3.5 Noem TWEE uitdagings wat stadsrade ondervind as gevolg van stedelike uitbreiding. (2 x 2) (4)
- 3.3.6 Stel TWEE omgewingsvriendelike maatreëls voor om ongekontroleerde stedelike uitbreiding te voorkom. (2 x 2) (4)
- 3.4 Verwys na FIGUUR 3.4 wat die siklus van landelike verval, wat ook in die Suid-Afrikaanse landskap voorkom, aandui. Dit lei dikwels tot landelik-stedelike migrasie wat spesifieke probleme in landelike gebiede tot gevolg het.
- 3.4.1 Definieer die begrip *landelik-stedelike migrasie*. (1 x 2) (2)
- 3.4.2 Noem TWEE stootfaktore wat tot landelik-stedelike migrasie kan aanleiding gee. (2 x 2) (4)
- 3.4.3 Bespreek DRIE gevolge van landelik-stedelike migrasie vir die Suid-Afrikaanse landelike gemeenskap. (3 x 2) (6)
- 3.4.4 Skryf 'n enkele paragraaf (nie meer as 12 reëls nie) waarin jy volhoubare strategieë bespreek wat gebruik kan word om Suid-Afrika se krimpende landelike nedersettings te bestuur. (6 x 2) (12)
- 3.5 Verwys na FIGUUR 3.5 wat Suid-Afrika se grootste nywerheidstreek toon.
- 3.5.1 Identifiseer die nywerheidstreek wat in FIGUUR 3.5 aangetoon word. (1 x 2) (2)
- 3.5.2 Noem enige EEN van die dominante nywerheidsaktiwiteite wat in die nywerheidstreek wat in VRAAG 3.5.1 genoem is, voorkom. (1 x 2) (2)
- 3.5.3 Bespreek enige DRIE faktore wat nywerheidsontwikkeling in die nywerheidstreek wat in FIGUUR 3.5 getoon word, bevoordeel het. (3 x 2) (6)
- 3.5.4 Bespreek DRIE probleme wat met die nywerheidstreek wat in FIGUUR 3.5 aangetoon word, geassosieer word. (3 x 2) (6)

3.6 Lees die uittreksel in FIGUUR 3.6 en beantwoord die vrae wat volg.

3.6.1	Wat is 'n <i>bi-nasionale konstruksieprojek</i> ?	(1 x 2)	(2)
3.6.2	Definieer die begrip <i>wateroordragskema</i> .	(1 x 2)	(2)
3.6.3	Met verwysing na die waterbronne in Suid-Afrika, gee TWEE redes waarom die land die ontwikkeling van die Lesotho Hooglandwaterprojek aangevoer het.	(2 x 2)	(4)
3.6.4	Met verwysing na die lewenskwaliteit van die mense in Lesotho, evalueer TWEE moontlike onregte (probleme) wat met die ontwikkeling van die Lesotho Hooglandwaterprojek verband hou.	(2 x 2)	(4)
3.6.5	Ten spyte van die onregte hierbo, het beide Lesotho en Suid-Afrika voordeel getrek uit die ontwikkeling van die Lesotho Hooglandwaterprojek. Skryf 'n enkele paragraaf (nie meer as 12 reëls nie) om die voordele van die Lesotho Hooglandwaterprojek vir beide Lesotho en Suid-Afrika te bespreek.	(6 x 2)	(12)
			[100]

VRAAG 4

- 4.1 Verwys na FIGUUR 4.1 wat die bevolking van stedelike sentrums, en die aantal funksies wat dit bied, voorstel. Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Kies die antwoord en skryf slegs 'waar' of 'onwaar' langs die vraagnommer (4.1.1 – 4.1.5) in die ANTWOORDEBOEK neer.
4.1.1	Hoe groter die stedelike sentrum, hoe minder funksies word aangebied.	
4.1.2	Stedelike sentrums C en D is sentrale plekke.	
4.1.3	Die stedelike sentrums by E het 'n groter invloedssfeer as die stedelike sentrums by B .	
4.1.4	Die stedelike sentrums by E het 'n groter reikwydte as die stedelike sentrums by F .	
4.1.5	Die stedelike sentrum by A verskaf hoofsaaklik lae-orde-dienste.	(5 x 2)
		(10)

4.2 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A – D) langs die vraagnommer (4.2.1 – 4.2.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, byvoorbeeld 4.4.6. A.

4.2.1 'n Nywerheid sal naby die grondstof gevestig word as die ...

- A grondstof baie gewig verloor tydens die verwerking daarvan.
- B grondstof swaarder word tydens die verwerking daarvan.
- C grondstof makliker vervoer word as die eindproduk.
- D grondstof goedkoper is om te vervoer as die eindproduk.

4.2.2 Nywerhede wat nie sterk deur liggingsfaktore beïnvloed word nie, staan as ... nywerhede bekend.

- A mark-georiënteerde
- B grondstof-georiënteerde
- C ongebonde
- D brug-

4.2.3 'n Kontantgewas is 'n gewas wat ...

- A baie geld nodig om verbou te word.
- B hoofsaaklik vir verkope verbou word.
- C hoofsaaklik vir eie gebruik verbou word.
- D slegs in ryk lande verbou kan word.

4.2.4 Die volgende ontwikkelingsprogram het hoofsaaklik op die sosiale aspekte van ontwikkeling in Suid-Afrika gefokus:

- A ROI
- B NOS
- C GEAR
- D HOP ('RDP')

4.2.5 Die voorsiening van vervoer is 'n ... ekonomiese aktiwiteit.

- A primêre
- B sekondêre
- C tersiêre
- D kwarternêre

(5 x 2) (10)

4.3 Verwys na FIGUUR 4.3 wat die onderskeie grondgebruiksones in 'n stad toon. Versoenbaarheid kan 'n rol in die vestiging van sekere grondgebruiksones speel.

4.3.1 Definieer die begrip *grondgebruiksone*.

(1 x 2) (2)

4.3.2 Watter grondgebruiksone beslaan die meeste ruimte in 'n stad?

(1 x 2) (2)

4.3.3 Wat beteken die begrip *versoenbaarheid van grondgebruiksones*?

(1 x 2) (2)

- 4.3.4 Noem TWEE grondgebruiksones in FIGUUR 4.3 wat nie versoenbaar is nie. (2 x 2) (4)
- 4.3.5 Gee redes waarom die twee grondgebruiksones, wat in VRAAG 4.3.4 genoem is, nie versoenbaar is nie. (3 x 2) (6)
- 4.4 Verwys na FIGUUR 4.4 wat 'n paar van die onregte/probleme toon wat in groeiende stedelike nedersettings ondervind word. Hierdie onregte/probleme is ook kenmerkend van baie Suid-Afrikaanse stede.
- 4.4.1 Noem EEN sosiale onreg en EEN omgewingsonreg, kenmerkend van Suid-Afrikaanse stede, wat in FIGUUR 4.4 sigbaar is. (2 x 2) (4)
- 4.4.2 Gee EEN moontlike oorsaak van ELK van die onregte wat jy in VRAAG 4.4.1 genoem het. (2 x 2) (4)
- 4.4.3 Verduidelik waarom munisipale regulasies (regulasies/wette wat deur die plaaslike munisipaliteit ingestel word) as beide 'n voordeel en 'n nadeel in stede beskou kan word. (2 x 2) (4)
- 4.4.4 Met verwysing na FIGUUR 4.4, skryf 'n enkele paragraaf (nie meer as 12 reëls nie) en bespreek moontlike volhoubare strategieë/oplossings vir van die probleme sigbaar in FIGUUR 4.4. (6 x 2) (12)
- 4.5 2010 was 'n historiese jaar vir Suid-Afrika omdat ons die Sokkerwêreldbeker aangebied het. Verwys na FIGUUR 4.5 wat slegs 'n klein deeltjie van die opbouproses na hierdie gebeurtenis, naamlik die vervaardiging van sokkerballe, weergee. Die vervaardiging van sokkerballe in lande wat ver is van die lande waar dit gebruik gaan word, is 'n voorbeeld van globalisering.
- 4.5.1 Definieer die begrip *globalisering*. (1 x 2) (2)
- 4.5.2 Gee TWEE redes waarom hierdie multinasionale korporasie minder ontwikkelde lande gebruik om hulle sokkerballe te vervaardig. (2 x 2) (4)
- 4.5.3 Verduidelik hoe die aanbod van die Sokkerwêreldbeker globalisering in Suid-Afrika aangemoedig het. (3 x 2) (6)
- 4.5.4 Gee TWEE redes uit die leesstuk om te bewys dat Omar as 'n werker uitgebuit word. (2 x 2) (4)
- 4.6 Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

Die reg van toegang tot voedsel is in artikel 27 van die Suid-Afrikaanse Grondwet ingesluit. Die Grondwet verplig die staat om wetgewing en ander ondersteunende maatreëls in te stel om te verseker dat alle burgers hulle basiese behoefte aan voedsel kan bevredig. Die strategiese aksieraamwerk om in voedselsekerheid te voorsien, is die eerste keer in die HOP ('RDP') van 1994, wat voedselsekerheid as 'n basiese menslike behoefte geïdentifiseer het, uitgestip. In 2000 het die kabinet besluit om 'n opgedateerde nasionale voedselsekerheidstrategie bekend te stel om diverse voedselsekerheid-subprogramme in Suid-Afrika meer vaartbelyn te maak en met die Geïntegreerde Voedselsekerheidstrategie te harmoniseer en integreer.

4.6.1	Definieer die begrip <i>voedselsekerheid</i> .	(1 x 2)	(2)
4.6.2	Waarvoor staan die afkorting HOP ('RDP')?	(1 x 2)	(2)
4.6.3	Noem TWEE faktore wat tot voedselonsekerheid in Suid-Afrika aanleiding gee.	(2 x 2)	(4)
4.6.4	Bespreek kortliks die rol wat geneties gemodifiseerde voedsel in Suid-Afrika kan speel om voedselsekerheid te verseker.	(2 x 2)	(4)
4.6.5	Skryf 'n enkele paragraaf (nie meer as 12 reëls nie) en noem moontlike strategieë wat reeds ingestel is, en moontlik nog ingestel kan word, om voedselonsekerheid in suidelike Afrika te voorkom.	(6 x 2)	(12)
			[100]
GROOTTOTAAL:			300